

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräissä Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eräissä vuosien 1939 - 1945 sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden henkilöiden kuntoutuksen järjestämisestä. Kuntoutus koskisi sellaisia lakiehdotuksessa tarkoitettuihin ryhmiin kuuluvia henkilöitä, joilla ei ole veteraanikuntoutukseen oikeuttavia tunnuksia. Kuntoutukseen hyväksyminen edellyttäisi pääsääntöisesti Sota-arkiston myöntämää todistusta tässä laissa tarkoitettuun palveluun

osallistumisesta.

Kuntoutuksen järjestämiseen liittyvästä hallinnosta vastaisi Valtiokonttori. Toiminnan rahoitus hoidettaisiin Raha-automaattiyhdistyksen tuottovaroilla.

Esitys liittyy vuoden 1998 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

## YLEISPERUSTELUT

### 1. Nykytila

Vuosien 1939 - 1945 sotiin osallistuneista voivat voimassa olevan lainsäädännön perusteella sotilasvammalainsäädännön nojalla kuntoutukseen oikeutettujen lisäksi saada kuntoutusta vain rintamaveteraanit rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) mukaisesti. Rintamaveteraanilla tarkoitetaan henkilöä, jolle on annettu rintamasotilas-, rintamapalvelus- tai rintamatunus kyseisiä tunnuksia koskevien asetusten (772/1969, 554/1978 ja 256/1988) mukaisesti. Tunnusten haku aika on päättynyt 31 päivänä joulukuuta 1994.

Rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain mukaiseen kuntoutukseen otettavat hyväksyy se kunnan monijäseninen toimielin, joka huolehtii kansanterveystyön toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä, tai toimielimen alainen viranhaltija. Rintamaveteraanin, jolla ei ole pysyvää asuinpaikkaa Suomessa, hyväksyy kuntoutukseen Valtiokonttori. Kuntoutusta voivat antaa yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitetut palvelujen tuottajat ja itsenäiset ammatinharjoittajat, terveyskeskukset, erikoissairaanhoidoissa (1062/1989) tarkoitetut sairaalat ja niistä erillään olevat toimintayksiköt sekä Helsingin yliopistollisesta keskussairaalaista annetussa laissa (1064/1989) tarkoitetut toimintayksiköt.

Kuntoutukseen liittyvät kustannukset korvataan rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain alkuperäisen sanamuodon mukaan valtion vuotuisen talousarvioon tarkoitusta varten varatuista määrärahoista. Vuodesta 1994 kustannukset on kuitenkin korvattu vuosittain annettujen väliaikaisten säännösten perusteella pääosin Raha-automaattiyhdistyksen tuottovaroista. Vuodelle 1997 tarkoitusta varten on varattu kaikkiaan 170 miljoonaa markkaa, josta 165 miljoonaa markkaa Raha-automaattiyhdistyksen varoista. Valtiokonttori jakaa määrärahan kunnille ja siltä osin kuin on kysymys matkakustannusten korvaamiseen tarkoitetuista varoista, Kansaneläkelaitokselle.

Suomen sodissa vapaaehtoisesti palvelleet

ulkomaalaiset, jolle on myönnetty ulkomalaisen rintamasotilastunnuksista annetun asetuksen (418/1992) mukainen ulkomalaisen rintamasotilastunnus, ovat voineet saada kuntoutusta yhden kerran ulkomaalaisten vapaaehtoisten rintamasotilaiden kuntoutuksesta ja rintamarahasta annetun lain (1027/1992) perusteella. Tunnuksen haku aika on päättynyt 31 päivänä joulukuuta 1994 ja lain voimassaolo 31 päivänä joulukuuta 1996. Lain mukaiset tehtävät hoiti ensin taturmavirasto ja sen lakkauttamisen jälkeen Valtiokonttori noudattaen soveltuvin osin, mitä rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetussa laissa säädetään.

### 2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Lakiehdotuksen tarkoituksena on mahdollistaa kuntoutuspalvelujen järjestäminen niille eräissä vuosien 1939 - 1945 sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleille, joilla ei ole rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetussa laissa edellytettyjä rintamaveteraanitunnuksia. Heille ei myönnettäisi erillisiä tunnuksia vaan todistus laissa tarkoitettuun palvelukseen osallistumisesta.

Ehdotuksen tavoitteena on sellainen kuntoutusjärjestelmä, jossa kuntoutuspalveluja voitaisiin järjestää sellaisille, pääsääntöisesti ilman mitään tunnusta oleville, puolustusvoimien palveluksessa olleille, jotka joutuivat palvelemaan kaikkein raskaimmissa ja vaarallisimmissa tehtävissä ja olosuhteissa. Järjestelmän hallittavuuden varmistamiseksi kohderyhmät on pyritty määrittelemään samalla myös siten, että palvelua koskevat todistetiedot olisivat mahdollisimman selkeät ja helposti saatavissa.

Kuntoutuksen hallinto ja rahoitus on tarkoitettu hoitaa erillään rintamaveteraanikuntoutuksesta. Sen sijaan kuntoutus toteutettaisiin käytännössä samansisältöisenä ja pääsääntöisesti samoissa toimintayksiköissä kuin veteraanikuntoutuskin. Kuntoutuksen hallinnoinnista vastaisi kokonaisuudessaan Valtiokonttori. Toiminnan rahoitus hoidettaisiin Raha-automaattiyhdistyksen tuottova-

roin. Kuntoutusta annettaisiin vuosittain tarkoitusta varten myönnettävän määrärahan rajoissa.

### 3. Esityksen vaikutukset

Ehdotetun lain soveltamisalaan kuuluvien ja kuntoutusta käytännössä hakevien määrää ei ole mahdollista arvioida täsmällisesti. Järjestelmän piiriin voidaan kuitenkin arvioida tulevan enintään 20 000 henkilöä. Poistuman myötä lukumäärä vähenee nopeasti. Kuntoutuksen kustannukset kuntoutettavaa kohti olisivat samaa tasoa veteraanikuntoutuksen kanssa. Järjestelmän vuotuiset kustannukset määräytyisivät tarkoitukseen kulloinkin myönnettävien varojen mukaan. Vuotta 1998 koskevassa valtion talousarvioesityksessä lakiehdotuksessa tarkoitettuun kuntoutukseen on esitetty 5 miljoonaa markkaa momentilla 33.92.58. Määrärahalta voitaisiin kuntouttaa, laskettaessa yhdestä kuntoutettavasta aiheutuvat kustannukset veteraanikuntoutusta vastaavalla tavalla, noin 700 - 800 henkilöä.

Palvelukseen osallistumisesta annettavia todistuksia koskevien hakemusten käsitteilyyn liittyvä Sota-arkiston lisävoimavaratarve on tarkoitus hoitaa hallinnon sisäisillä siirroilla.

### 4. Asian valmistelu

Eduskunta on vastauksessaan hallituksen esitykseen vuoden 1995 talousarvioksi edellyttänyt selvitettäväksi mahdollisuudet tarjota kuntoutuspalveluja myös ilman rintamaveteraaneille myönnettäviä tunnusta oleville, erillaisissa sodanajan tehtävissä palvelulleille kansalaisryhmille. Asian taustalla ovat eduskun-

nassa jätetyt lakialoitteet rintamasotilas- tai vastaavan tunnuksen myöntämisestä vuoden 1926 ikäluokkaan kuuluville sekä sodan jälkeen merimiinojen raivaukseen osallistuneille.

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on sosiaali- ja terveysministeriölle 25 päivänä huhtikuuta 1997 osoittamassaan kirjeessä kiirehtinyt ministeriötä antamaan lakiesityksen vuoden 1998 talousarvioon liittyen.

Asian valmistelu perustuu sosiaali- ja terveysministeriön asettaman selvitysmiehen ehdotuksiin ja niistä annettuihin lausuntoihin.

Esityksen jatkovalmistelu on tehty virkistyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Lakiluonnoksesta on pyydetty lausunto oikeusministeriöltä, puolustusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Sota-arkistolta, Valtiokonttorilta, Raha-automaattiyhdistykseltä, Mii-nanraivaajakilta ry:ltä, Rintamamiesveteraanien liitto - Frontmannaveteranernas förbund ry:ltä, Rintamanaisten Liitto ry:ltä, Sotainvalidien Veljesliitto ry:ltä, Suomen Sotaveteraaniliitto ry:ltä, Veteraanit 1926:lta ja Krigets tjugosexor rf:ltä. Lausunnoissa esitetyistä kannanotoista useimmat ovat koskeneet puolustusvoimien koulutuskeskuksissa asevelvollisuuslain (219/1932) nojalla palvelleiden sisällyttämistä lain piiriin.

Lausunnoissa esitetyt muutosehdotukset on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon.

### 5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy valtion vuoden 1998 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

## YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

### 1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. *Lain soveltamisala.* Pykälässä määriteltäisiin kuntoutukseen oikeutetut henkilöryhmät. Lakiehdotuksessa tarkoitettua kuntoutusta voisivat pykälän 2 momentin mukaan saada ensinnäkin ne, joille olisi myönnetty rintamasotilas-, rintamapalvelus- tai

rintamatunnus, jos he olisivat hakeneet tällaista tunnusta sen hakemiselle säädettyssä määräajassa eli vuoden 1994 loppuun mennessä. Kuntoutusta voitaisiin myös antaa Suomen joukoissa vuosien 1939 - 1945 sotien aikana vapaaehtoisina palvelulleille sellaisille ulkomaalaisille, jotka asuvat Suomessa tai entisen Neuvostoliiton alueella. Oikeus

koskisi sekä niitä, jotka ovat saaneet ulkomaalaisen rintamasotilastunnuksen, että niitä, jotka olisivat saaneet kyseisen tunnuksen, jos olisivat sitä määrääjassa hakeneet. Ehdotetulla kuntoutuksella olisi ulkomaalaisille vapaaehtoisille lain 3 §:ssä mainitun yleisen tavoitteen ohella myös palkitseva ja tunnustuksellinen merkitys.

Kuntoutusta voisivat ehdotuksen mukaan saada myös henkilöt, jotka vuosina 1945 - 1952 osallistuivat puolustusvoimien alaisina merimiinojen raivaukseen tai raivausesteiden purkamiseen merivoimien alusyksiköissä tai maamiinojen raivaukseen Pohjois-Suomessa. Vastaavasti lain soveltamisalaan kuuluisivat ne, jotka sotien aikana palvelivat sairaanhoitotehtävissä puolustusvoimien hoitopaikoissa. Puolustusvoimien hoitopaikkoja olivat esimerkiksi sotasairaalat, kenttäsaairaalat ja sairausjunat. Palvelu mainituissa tehtävissä on tapahtunut olosuhteissa, joita voidaan pitää erityisen vaarallisina tai erityisen raskaina. Sairaanhoitotehtävissä palvelleilla tarkoitettaisiin esimerkiksi lääkärinä, sairaanhoitajana, apuhoitajana tai lääkintälottana hoitotehtäviin osallistuneita, ei esimerkiksi terveydenhuoltoon liittyneissä hallintotehtävissä toimineita.

Kuntoutusta voitaisiin lisäksi antaa niille, jotka ovat palvelleet sotien aikana puolustusvoimien koulutuskeskuksissa asevelvollisuuslain nojalla määrättyinä. Valtaosa lain soveltamisalaan lainkohdan nojalla tulevista olisi koulutuskeskuksissa vuonna 1944 palvelleita, koska tätä aikaisempina sotavuosina palvelleet joutuivat pääsääntöisesti rintamalle ja ovat sitä kautta voineet saada veteraanikuntoutukseen oikeuttavan tunnuksen. Palvelusta on pidettävä erityisesti henkisesti raskaana. Siihen liittyi myös vuonna 1944 palvelleiden kohdalla erityisesti kesän 1944 suurhyökkäyksen aikana todellinen rintamalle joutumisen mahdollisuus. Lisäksi on otettava huomioon, että kysymys oli hyvin nuorista, juuri 18 vuotta täyttäneistä henkilöistä.

Vuosien 1939-1945 sotien ajaksi katsottaisiin talvisodan aika 30.11.1939 - 13.3.1940, jatkosodan aika 25.6.1941 - 19.9.1944 ja Lapin sodan aika 15.9.1944 - 27.4.1945.

Mahdollisuutta kuntoutukseen ehdotetun lain nojalla ei pykälän 3 momentin mukaan olisi sillä, jolla on oikeus saada rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain mukaista kuntoutusta. Kuntoutusta ei myöskään voisi saada se, jolla on oikeus saada sotilasvammalain (404/1948), liikennevakuu-

tuslain (279/1959), tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) taikka näitä vastaavan aikaisemman lain mukaista kuntoutusta. Viimeksi mainituilta osin pykälä vastaa rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetussa laissa olevaa säännöstä.

Kuntoutukseen hyväksytyt laituskuntoutusjakso voitaisiin pykälän 4 momentin perusteella jakaa aviopuolison kanssa. Myös rintamaveteraanien kuntoutuksesta annettujen säännösten perusteella aviopuolison kuntoutusmahdollisuus koskee ainoastaan laituskuntoutusta.

2 §. *Todistus palvelusta.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että lain 1 §:n 2 momentin 1 ja 3—5 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden olisi osoitettava Sota-arkistolta haettavalla todistuksella osallistuneensa 1 §:ssä tarkoitettuun palvelukseen. Ensisijainen todistamisvelvollisuus palvelukseen osallistumisesta olisi todistuksen hakijalla.

Todistusta ei vaadittaisi 1 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetuilta ulkomaalaisilta vapaaehtoisilta. Suurimmalla osalla heistä on jo ulkomaalaisen rintamasotilastunnuksen. Muidenkin ulkomaalaisten osalta Valtiokonttori voi melko yksinkertaisesti selvittää, onko henkilö palvellet ulkomaalaisena vapaaehtoisena.

Todistuksen hakemiselle ehdotetaan säädettäväksi pykälän 2 momentissa määräaika siten, että hakemus olisi toimitettava Sota-arkistolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1999. Siihen mennessä laissa tarkoitettuihin ryhmiin kuuluvien sellaisten henkilöiden, jotka ovat kiinnostuneita kuntoutukseen pääsystä, voidaan olettaa saaneen tiedon oikeudesta kuntoutukseen ja hakeneen todistusta. Myös veteraanikuntoutukseen oikeuttavia tunnuksia on pitänyt hakea määrääjassa, joka on päättynyt vuoden 1994 lopussa. Määräajan asettamista puoltaa myös se, että tällöin hakemusten käsittelyyn liittyvä hallinnollinen järjestelmä voidaan lopettaa määräajan päätyttyä.

3 §. *Kuntoutuksen tavoite ja valintaperusteet.* Pykälässä määriteltäisiin kuntoutuksen tarkoitus ja kuntoutettavien valinnassa sovellettavat perusteet. Kuntoutuksen keskeisenä tavoitteena voidaan pitää laitoshuollon tarpeen ehkäisemistä. Pykälän 1 momentin säännös, jonka mukaan kuntoutuksen tarkoituksena on kuntoutettavan toimintakyvyn edistäminen ja säilyttäminen niin, että hän selviytyy mahdollisimman pitkään itsenäi-

sesti jokapäiväisistä toiminnoistaan, vastaa rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetussa laissa olevaa säännöstä.

Myös pykälän 2 ja 3 momentissa säädettäviksi ehdotetut kuntoutettavien valintaperusteet vastaisivat veteraanikuntoutuksessa sovellettavia perusteita. Kuntoutuksen tarvetta arvioitaessa etusijalle olisi asetettava henkilöt, joilla on toimintakyvyn häiriötä aiheuttava vamma tai sairaus.

4 §. *Kuntoutuspalvelut ja palvelujen tuottajat.* Kuntoutuksena annettavien etuuksien ehdotetaan määräytyvän rintamaveteraanien kuntoutuksesta annettujen säännösten mukaisesti. Rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain 2 §:n mukaan rintamaveteraanien kuntoutus voidaan järjestää avo- tai laitospalveluina ja siihen kuuluu tarpeellinen tutkimus ja hoito. Kuntoutuspalvelujen antotavoista ja määrästä säädetään tarkemmin rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun asetuksen (1348/1988) 3 §:n 1 ja 2 momentissa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäviksi kuntoutuksen antajista. Tarkoitus on, että kuntoutusta antaisivat pääsääntöisesti samat toimintayksiköt ja ammatinharjoittajat, jotka rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain 4 §:n perusteella voivat antaa veteraanikuntoutusta. Ulkomaalaisen kuntoutus saattaa kuitenkin joissakin tapauksissa olla perusteltua järjestää kuntoutettavan kotimaassa sijaitsevassa kuntoutusyksikössä.

5 §. *Asiakasmaksut.* Pykälässä säädettäisiin kuntoutuksen ja siihen liittyvän ylläpidon maksuttomuudesta kuntoutukseen oikeutulle.

6 §. *Matkakustannusten korvaaminen kuntoutettavalle.* Ehdotetun lain nojalla ei korvattaisi Suomessa asuvien kuntoutettavien matkakustannuksia ja ulkomailla asuvien matkakustannusten korvaaminenkin edellyttäisi erityisiä syitä. Suomessa asuvien kuntoutukseen liittyvät matkakustannukset jäivät yleensä suhteellisen vähäisiksi ottaen huomioon, että kuntoutusta antavia yksiköitä on runsaasti ja että kuntoutuspaikaksi voidaan

yleensä valita kuntoutettavan asuinpaikkaa lähimpänä oleva yksikkö. Ulkomailla vakinaisesti asuvien kuntoutettavien välttämättömien matkakustannusten korvaaminen voisi tulla kysymykseen lähinnä tapauksissa, joissa matkakustannukset muuten muodostuisivat tosiasiallisesti esteeksi kuntoutukseen osallistumiselle. Kustannukset voitaisiin Valtiokonttorin päätöksen mukaisesti korvata joko osittain tai kokonaan.

7 §. *Kuntoutuksen järjestämiseen liittyvä hallinto.* Tarkoituksena on, että kuntoutuksen otettavista päättäisi Valtiokonttori ja että se vastaisi muutenkin kuntoutuksen järjestämiseen liittyvien hallinnollisten tehtävien hoitamisesta. Koska kuntoutettavien määrä jäisi vuosittain todennäköisesti suhteellisen pieneksi, kuntoutushakemusten käsittely ja muut hallinnolliset tehtävät on järkevää keskittää yhteen paikkaan. Valtiokonttori on hoitanut ulkomaalaisten vapaaehtoisten rintamasotilaiden kuntoutuksesta ja rintamarahasta annetun lain mukaiset tehtävät kyseisen lain ollessa voimassa, ja se myös hyväksyy kuntoutukseen sellaiset rintamaveteraanit, joilla ei ole asuinpaikkaa Suomessa.

8 §. *Rahoitus.* Kuntoutuksen rahoitus ehdotetaan järjestettäväksi Raha-automaattiyhdistyksen tuottovaroilla. Tämä vastaa rintamaveteraanien kuntoutuksessa viime vuosina noudatettua pääasiallista rahoitustapaa.

9 §. *Muutoksenhaku.* Lain nojalla tehtävistä Sota-arkiston ja Valtiokonttorin päätöksistä saisi valittaa lääninoikeuteen hallintolainkäyttölain (586/1996) mukaisesti.

10 §. *Voimaantulo.* Pykälässä olisi taivomainen voimaantulosäännös.

## 2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

## L a k i

### eräissä Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

#### 1 §

##### *Lain soveltamisala*

Eräissä vuosien 1939 - 1945 sotien aikana tai niiden jälkeen sotiin liittyneissä tehtävissä palvellut voi saada kuntoutusta siten kuin tässä laissa säädetään.

Kuntoutusta voi saada:

1) se, jolle olisi annettu rintamasotilastunnuksesta annetussa asetuksessa (772/1969) tarkoitettu rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnuksesta annetussa asetuksessa (554/1978) tarkoitettu rintamapalvelustunnus tai rintamatunnuksesta annetussa asetuksessa (256/1988) tarkoitettu rintamatunnus, jos hän olisi hakenut sitä mainitussa asetuksessa säädettyinä määräaikana;

2) se, joka vuosien 1939 - 1945 sotien aikana on palvellut ulkomaalaisena vapaaehtoisena osallistuen varsinaisiin sotatoimiin Suomen puolustusvoimien joukoissa ja joka asuu Suomessa tai entisen Neuvostoliiton alueella;

3) se, joka vuosina 1945 - 1952 puolustusvoimien alaisena on osallistunut merimiinojen raivaukseen tai raivausesteiden purkamiseen merivoimien alusyksikössä tai maamiinojen raivaukseen Pohjois-Suomessa;

4) se, joka vuosien 1939 - 1945 sotien aikana on palvellut sairaanhoitotehtävissä puolustusvoimien hoitopaikassa;

5) se, joka vuosien 1939-1945 sotien aikana on palvellut puolustusvoimien koulutuskeskuksessa asevelvollisuuslain (219/1932) nojalla määrättyinä.

Kuntoutusta ei kuitenkaan voi saada se, jolla on oikeus saada kuntoutusta rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988), sotilasvammalain (404/1948), liikennevakuutuslain (279/1959), tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) taikka näitä vastaavan aikaisemman lain nojalla.

Kuntoutukseen hyväksytyt laitospalvelusjako voidaan jakaa aviopuolison kanssa.

#### 2 §

##### *Todistus palvelusta*

Kuntoutuksen saamiseksi 1 §:n 2 momentin 1 tai 3—5 kohdassa tarkoitettua henkilöä tulee osoittaa, että hän on osallistunut asianomaiseen palvelukseen. Palvelus osoitetaan todistuksella, jonka antaa hakemuksesta Sota-arkisto.

Hakemus todistuksen saamiseksi on toimitettava Sota-arkistolle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1999.

#### 3 §

##### *Kuntoutuksen tavoite ja valintaperusteet*

Kuntoutuksen tarkoituksena on kuntoutettavan toimintakyvyn edistäminen ja säilyttäminen niin, että hän mahdollisimman pitkään selviytyy itsenäisesti jokapäiväisistä toiminnoistaan.

Kuntoutukseen voidaan valita sellainen 2 §:ssä tarkoitettua todistuksen saanut tai 1 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu henkilö, jolle kuntoutuksen antaminen toimintakyvyn edistämiseksi, säilyttämiseksi tai muusta syystä on tarpeellista.

Kuntoutuksen hyväksyttäviä valittaessa tulee ottaa huomioon kuntoutuksen tarve ja kiireellisyys. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että sillä, jonka vamma tai sairaus aiheuttaa toimintakyvyn häiriötä, on mahdollisuus päästä kuntoutukseen.

#### 4 §

##### *Kuntoutuspalvelut ja palvelujen tuottajat*

Tämän lain nojalla annettavista kuntoutus-

palveluista on voimassa, mitä rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetussa laissa ja sen nojalla säädetään kuntoutuksen antamistavoista, sisällöstä ja määrästä.

Kuntoutusta voivat antaa rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettujen palvelujen tuottajat. Ulkomaalaisen kuntoutus voidaan kuitenkin järjestää myös kuntoutettavan kotimaassa sijaitsevassa Valtiokonttorin hyväksymässä kuntoutusyksikössä.

### 5 §

#### *Asiakasmaksut*

Tämän lain nojalla järjestettävästä kuntoutuksesta ja siihen liittyvästä ylläpidosta ei peritä maksua tai korvausta kuntoutukseen oikeutetulta.

### 6 §

#### *Matkakustannusten korvaaminen kuntoutettavalle*

Tämän lain nojalla ei korvata kuntoutukseen liittyvistä matkoista Suomessa asuvalle kuntoutettavalle aiheutuneita kustannuksia. Valtiokonttori voi päättää, että ulkomailla vakinaisesti asuvalle Suomessa annettavaan kuntoutukseen liittyvistä matkoista aiheutuneet välttämättömät matkakustannukset korvataan osittain tai kokonaan, jos korvaamiseen on erityistä syytä.

### 7 §

#### *Kuntoutuksen järjestämiseen liittyvä hallinto*

Kuntoutukseen otettavat hyväksyy Valtiokonttori. Valtiokonttori vastaa muutenkin tässä laissa tarkoitettujen kuntoutuksen järjestämiseen liittyvistä hallinnollisista tehtävistä.

### 8 §

#### *Rahoitus*

Kuntoutuksesta ja siihen liittyvästä ylläpidosta sekä 6 §:ssä tarkoitetuista matkakustannuksista aiheutuvat menot korvataan Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta valtion vuotiseen talousarvioon tarkoitusta varten varatun määrärahan rajoissa.

### 9 §

#### *Muutoksenhaku*

Sota-arkiston 2 §:n ja Valtiokonttorin 6 tai 7 §:n nojalla tekemästä päätöksestä saa valittaa lääninoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

### 10 §

#### *Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 1997

**Tasavallan Presidentti**

**MARTTI AHTISAARI**

Ministeri *Terttu Huttu-Juntunen*

